

beni zahtevi firme B. Naročilni list ni listina v smislu §-a 884. obč. drž. zak., gotovo pa je razpolagalna listina, ker ne dokazuje samo izraza volje, temveč je volja v nji prvotno izražena. Za nasprotno stranko je ta volja v naročilnem listu vtelesena.

X. Razs. od 19. avgusta 1893, št. 9090 se glasi v istem smislu kakor prejšnja: tudi samo od naročnika podpisan naročilni list spada pod določbe §-a 887. obč. drž. zak.

Ti izgledi iz našega pravosodja naj zadostujejo. Razvidi se iz njih, da vrhovno sodišče razsoja od slučaja do slučaja; to je edini princip, tako da za rešitev našega vprašanja v judikaturi nimamo podatkov; za vsako od navedenih mnenj se da iz judikature poiskati primer.

Ostati moram torej pri svoji trditvi ter skleniti: § 887. obč. drž. zak. se rabi sploh samo pri dispozitivnih listinah, to pa enako v splošnem kakor v trgovinskem pravu; uvaževati pa je, da v trgovinskem pravu velja glede zakonitih obličnosti čl. 317. odst. 2. trg. zak.

Je li sodnik upravičen presojudi potrebnost ali nepotrebnost odvetniškega zastopanja in kedaj ?

(Dopis z Dolenjskega.)

V zadnjem času jela so razna okrajna sodišča strogo postopati pri odmeri stroškov odvetniškega zastopanja in to zaradi tega, ker menijo, da jim gre pravica, presojudi, ako je sploh bila pooblastitev odvetnika potrebna ali ne, in potem tudi presojudi potrebnost ali nepotrebnost stroškov, vsled zastopanja po odvetniku naraslih. Ako spoznajo zastopanje po odvetniku za nepotrebno, črtajo ves zabeleženi odvetnikov zaslužek.

Rekurzom, ki so se v več slučajih vložili zoper tako odmero, oziroma črtanje pravnih ali izvršilnih stroškov, je c. kr. okrožno kakor rekurzno sodišče v Novem mestu ugodilo, odvetnikom njih zaslužek pripoznalo in svoje sklepe¹⁾ obširno utemeljilo.

¹⁾ Glej jeden tak sklep z razlogi mej pravnimi slučaji v tem snopiču „Slov. Pravnika“.

Vpraša se tedaj, katero mnenje je pravo in v zakonu utemeljeno?

Do sedaj se ni objavila še nobena odločba najvišjega sodišča, tičoča se navedenega, za odvetniški stan tako vitalnega vprašanja, a tudi pravosodno ministrstvo na spomenice, ki so se mu podale od pristojnih stranij v tej stvari, ni dalo še odgovora. A da je nazor rekurznega sodišča novomeškega jedino pravilen, razvidi se tudi iz naslednjih okolnosti.

Prejšnje predloge civilno pravnega reda so imele gledé strankarskih pravn, t. j. onih, pri katerih stranke niso prisiljene posluževati se odvetniškega zastopanja, razne omejitve gledé povračila stroškov, provzročenih zastopanjem po odvetnikih. Vse te omejitve so se pa v zadnji predlogi opustile in sprejela se je jedino še omejitev, izražena v ostavku 3. § a 41. civ. pr. reda, ta namreč, da je v zmislu odst. 1. navedenega § a presojudi potrebnost onih (večjih) stroškov, ki so nastali vsled tega, 1.) da je stranka poklicala odvetnika, ki ne stanuje na sedežu sodišča, in 2.) da je pooblastila več odvetnikov.

Vprašanje, je li stroške, nastale vsled zastopanja po odvetniku, vedno smatrati za take, ki so za primerno iskanje in obrambo pravice potrebni ali ne, bilo je že za časa veljave starih civilnopravnih zakonov sporno. Tako so sodišča z ozirom na določbo § a 4. ces. naredbe z dne 27. oktobra 1849. l., št. 12 drž. zak. v pravnah zaradi motenja posesti pač morala pripustiti zastopanje tudi po odvetnikih, a gledé stroškov, po tem zastopanju provzročenih, so večkrat razsojevala, da jih ni smatrati za potrebne. Tudi najvišje sodišče je smatralo s početka ta nazor pravilnim (glej odločbo G. U. št. 6773 in posebno št. 6859), a končno je izprevidelo, da je ta nazor napačen ter je z odločbo z dne 9. marca 1880, rep. izr. št. 103, postavilo nasprotno načelo v veljavo in izreklo, da spadajo k stroškom, katere mora v pravnah zaradi motenja posesti zmagujoči stranki povrniti nasprotna stranka, tudi stroški odvetniškega zastopanja.

Istotako se je v malotnem postopanju različno sodilo o potrebnosti ali nepotrebnosti odvetniškega zastopanja, akoravno so nagibi k zakonu z dne 27. aprila 1873. l. št. 66 drž. zak.

jasno izrekli, da sodniku o tem ne gre nobena sodba. Ti nagibi (k §-u 9. nav. zakona se namreč glase doslovno: »Selbstverständlich ist es, dass die Parteien, denen die Wahl ihrer Bevollmächtigten freigestellt ist, auch Advocaten zu ihren Vertretern im Bagatellverfahren werden bestellen können. In einem solchen Falle wird der Richter selbst bei der Liquidirung der Gerichtskosten nicht zu untersuchen haben, ob und welche Gründe die Partei zur Bestellung des Advocaten veranlasst haben.«

Tu je tedaj tudi najvišje upravno oblastvo in sicer po svojem tedanjem načelniku, slavnem Glaser-ju samem, ki je sestavil zakon o malotnem postopanju, izreklo se za načelo, katero se sedaj pobija kakor nepravilno, in to, kar je uvaževati, celo za pravde o malotnih rečeh, glede katerih uprav sedanja sodišča največkratijo zaslužek odvetnikom.

Da sta načeli najvišjega sodišča in upravnega oblastva, ki smo ju ravnokar navedli, veljavni tudi za sedanjo prakso, izhaja iz tega, da temelji določba §-a 41. civ. pr. reda na istem načelu, kakor § 74. bag. postopanja, oziroma § 24. zak. z dne 16. maja 1874, št. 69 drž. zak.

Kakor že rečeno, ima novi civilnopravdni red le v odstavku 3. §-a 41. dve določbi glede dopustnosti presoje o potrebnosti stroškov odvetniškega zastopanja. A tudi prva teh določb (glej zgoraj) se po našem mnenju ne tolmači pravilno. Neumann trdi, v svoji razlagi h §-u 41., da je uporabljati to določbo sploh vselej, kedar pooblasti stranka odvetnika, ki ne stanuje na sedežu sodišča, če prav na tem sedežu ni nobenega odvetnika, — in presojevati po okolnostih o potrebnosti zastopanja takega odvetnika. Te razlage se drže mnoga sodišča, katerim velja Neumann sploh za nezmotnega razlagalca novega pravnega reda, in ravnajo v tem zmislu pri odmeri stroškov. A Neumannova razlaga napominane izjemne določbe je po našem mnenju kriva; kajti ni uvideti, zakaj bi bilo presojevati o potrebnosti odvetniškega zastopanja drugače tedaj, kedar je na sedežu sodišča nastanjen odvetnik, zakaj zopet drugače tedaj, kedar na sedežu sodišča ni no-

benega odvetnika. S tako razlago se dela razloček med pravicami odvetnikov, stanujočih na sedežu sodišča, in med onimi, ki stanujejo izven sedeža sodišča, ter ravno tako med pravicami strank, ker bi jedna smela neodvisno posluževati se odvetniškega zastopanja z učinkom, da sme zahtevati povračilo tudi zaslužka njenega zastopnika-odvetnika, druga pa le v gotovih slučajih.

Napominano izjemno določbo je po našem mnenju tolmačiti tako, da ima sodnik uvaževati potrebnost onih večjih stroškov (»Mehrkosten«), ki so nastali vsled tega, da je stranka pooblastila namestu odvetnika, na sedežu sodišča stanujočega, odvetnika izven sedeža sodišča, oziroma »per analogiam« tudi tedaj, kedar stranka namestu odvetnika, sedežu sodišča najbližje stanujočega, najame odvetnika, ki stanuje na bolj oddaljenem kraju. Ako torej stranka, ki ima opravilo za sodišče v Črnomlju ali Metliki, najame odvetnika v Novem mestu, ne sme se presojevati o potrebnosti ali nepotrebnosti te najame, saj ta pooblastitev ne spada pod izjemno določbo odstavka 3. §-a 41. civ. pr. reda, ker na sedežu sodišča ni odvetnika in je pooblastila stranka odvetnika, sedežu sodišča najbližje stanujočega.

Na vprašanje, katero smo zastavili kot naslov našemu sestavku, odgovoriti je tedaj tako:

Sodnik razun v izjemnih slučajih odst. 3. §-a 41. civ. pr. reda ni upravičen preudarjati potrebnosti ali nepotrebnosti odvetniškega zastopanja; poleg tega je pa še pripomniti, da je prvi v napominanem odstavku navedeni izjemni slučaj tolmačiti tako, kakor smo to ravnokar razložili zgoraj.

X.

